

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 2 mars 1917 kl. 12 m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av tillgång till utsädesspannmål till skäligt pris.

I en inom andra kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 314, har herr *Jonsson* i Hökhult m. fl. hemställt, »att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte genom införande av maximipris eller på annat sätt draga försorg om att utsädesspannmål under innevarande vår må hållas tillgänglig i marknaden för skäligt pris».

I fråga om motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Förevarande motion tar sikte på det för vår livsmedelspolitik under närvarande brydsamma förhållanden synnerligen viktiga spørsmålet om lämpligaste utvägen att tillförsäkra lantmännen behövtligt utsäde till skäligt pris.

Utskottet.

Givet är, såsom även motionärerna påpekat, att nämnda spørsmål på det närmaste beröres av det enligt kungl. förordningen angående reglering av brödsädsförbrukningen den 19 december 1916 från och med den 8 januari innevarande år gällande statsbeslaget å vete och råg samt korn beträffande vissa delar av landet. Ännu vanskligare har situationen för jordbruket i ifrågavarande avseende helt naturligt blivit genom den utsträckning av statsbeslaget till havre och blandsäd ävensom korn

inom därav förut oberörda delar av landet, som från och med den 19 innevarande februari kommit till stånd i enlighet med kungl. förordningen angående ytterligare åtgärder för reglering av brödsädsförbrukningen den 15 februari 1917. Den tolkning av sistnämnda förordning, som nyligen skett genom kungl. kungörelsen den 23 februari 1917, innebär visserligen en lättnad till jordbrukarens förmån; men icke desto mindre synes det uppenbart, att de förordnade statsbeslagen till sina verkningar komma att medföra ett så gott som fullständigt avstannande av spannmålshandeln lantmännen emellan. En härtill starkt bidragande orsak är, såsom i motionen framhålles, den rådande bristen på kraftfoder, vilket gör, att lantmännen nödgas innehålla sina spannsmålsförråd för utfodringsändamål, och detta så mycket mer, som gällande maximipris å för utfodring tjänlig spannmål jämförda med det höga marknadspriset på övriga kraftfoderämnen förklarligt nog måste öka jordbrukarens obenägenhet att saluhålla sin spannmål, allrahelst förstklassig för utsäde lämplig vara.

Under sådana förhållanden synas allvarliga svårigheter vara att befara för jordbruket att fylla det erforderliga behovet av utsäde, och utskottet är fullt ense med motionärerna, att ett ingripande från statsmaktens sida är för ändamålet nödvändigt. Då utsädesspannmål i jämförelsevis stor omfattning lärer vara att tillgå hos utsädeshandlandena, synes frågan närmast vara den, hur en oskäligen prisstegring å dessa förråd på lämpligaste sätt skall kunna motverkas. Därpå beror i icke ringa mån, om det skall bliva möjligt för lantmännen att på rimliga villkor anskaffa de för dem oundgängliga utsädesförråden. De tendenser, som utsädeshandlandena redan lagt i dagen, att i vinstsyfte utnyttja den förhandenvarande situationen, göra, att de åtgärder, som från det allmännas sida påkallas, skyndsammast möjligt synas böra vidtagas.

Vad beträffar arten av nämnda åtgärder vill det synas, som om motionärerna i första hand tänkt sig införande av maximipris. Utskottet vill emellertid fästa uppmärksamheten därpå, att, för ernående av det motionärerna önskade resultatet, det kan bliva nödvändigt att i samband med åsättande av maximipris på utsädesspannmål det tages under övervägande, om icke jämväl beslag på utsädesfirmornas lagrade förråd bör förekomma.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att andra kammaren måtte för sin del besluta, det riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t an-

hålla, att Kungl. Maj:t måtte genom införande av maximipris eller på annat sätt draga försorg om att utsädesspannmål under innevarande vår må hållas tillgänglig i marknaden för skäligt pris.

Stockholm den 27 februari 1917.

På utskottets vägnar:

WALTER KANT.

Närvarande vid förevarande ärendes slutbehandling: herrar Kant, O. Nilsson i Örebro, Isaksson, Johanson i Gäre, Mossberg, Hellberg i Ljungskile, Persson i Väster-
vik*, Hansson i Gårda, Gabrielsson* och Erikson i Uppsala.

* Icke närvarande vid justeringen.